

Handläggare
Emma Hirsch
Emma.Hirsch@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Spårväg Syd, samrådsunderlag för betydande miljöpåverkan – svar på remiss från Trafikförvaltningen, Region Stockholm

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen godkänner förvaltningens förslag till yttrande gällande Remiss Samråd betydande miljöpåverkan för Spårväg Syd enligt bilaga 1 till tjänsteutlåtande daterat den 19 januari 2022.

Sammanfattning

Under perioden 15 december 2021–17 januari 2022 håller region Stockholm samråd för att identifiera betydande miljöpåverkan för Spårväg Syd enligt lagen om byggande av järnväg samt miljöbalken. Huddinge kommun har fått anstånd att lämna in yttrandet till den 15 mars 2022.

Samrådsunderlaget beskriver förutsättningarna för projektet samt var projektet befinner sig i planeringsprocessen. Samrådsunderlaget tar även upp spårvägens fyra målområden och tillhörande effektmål. Projektets avgränsningar geografiskt, i tid samt miljöaspekter beskrivs. Kortfattat beskrivs även huvudprinciper för lokalisering och utformning samt planeringsförutsättningar.

Region Stockholm bedömer att Spårväg Syd antas medföra betydande miljöpåverkan, eftersom det under arbetet med samrådsunderlaget inte framkommit något som anses förändra länsstyrelsens tidigare beslut.

Förvaltningens huvudsakliga synpunkter

För fullständig redogörelse av kommunstyrelsens förvaltnings synpunkter hänvisas till förvaltningens förslag till svar på remiss, se *bilaga 1*.

Yttrandet har upprättats i samråd med Miljö- och bygglovsförvaltningen, och Kommunstyrelsens förvaltning ställer sig bakom Miljö- och bygglovsförvaltningens synpunkter.

Förvaltningen vill lyfta fram fem huvudsakliga synpunkter gällande granskningen.

- Förvaltningen bedömer att relevanta miljöaspekter har fångats upp i det här skedet av planeringsprocessen. Förvaltningen förutsätter att kunskap och erfarenhet från kommunens experter och ansvariga kring specifika miljöfrågor beaktas i det fortsatta arbetet.
- Förvaltningen förutsätter att det tas fram en ny separat social konsekvensanalys (SKA) eller social konsekvensbeskrivning (SKB) som även omfattar barnkonsekvensanalys (BKA) med kontinuerlig uppföljning av projektets framtagna mål avseende social hållbarhet.
- Förvaltningen påpekar vikten av att spårvägens lokalisering möjliggör förtätning och omvandling av befintligt bebyggda områden samt att exploatering av naturmark som inte är utpekad som utvecklingsområde undviks så långt det är möjligt.
- I den fortsatta planeringsprocessen vill förvaltningen särskilt lyfta fram vikten av samspelet mellan bebyggelseplanering och spårvägen, och att det är angeläget att projektet integreras väl i nuvarande och planerad bebyggelse.
- Förvaltningen förväntar sig att regionen verkar för att objekt väg 226, Flemingsberg (nedsänkning av väg) lyfts in i Länsplan 2022 - 2033.

Beskrivning av ärendet

Under perioden 15 december 2021–17 januari 2022 håller Spårväg Syd samråd för att identifiera betydande miljöpåverkan för spårvägen enligt lagen om byggande av järnväg samt miljöbalken. Huddinge kommun har fått anstånd att lämna in yttrandet till den 15 mars 2022.

Bakgrund

Spårväg syd har tidigare utretts i en förstudie och i en planeringsstudie. I samband med tidigare planeringsstudie år 2014 lämnades ett samrådsunderlag för beslut om betydande miljöpåverkan in till Länsstyrelsen i Stockholm. Varken Huddinge kommun eller Stockholms stad valde vid detta tillfälle att yttra sig på samrådsunderlaget. I oktober år 2014 beslutade länsstyrelsen att projekt Spårväg syd kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Detta beslut aktualitetsprövas med föreliggande samrådsunderlag.

I samband med att Sverigeförhandlingen inleddes, avslutades planeringsstudien med en föreslagen men ej beslutad korridor. Den korridoren låg till grund för den korridor som sedan avtalades om inom Sverigeförhandlingens Ramavtal 6 – Storstad Stockholm. I ramavtalet finns en avtalad projektstart år 2024.

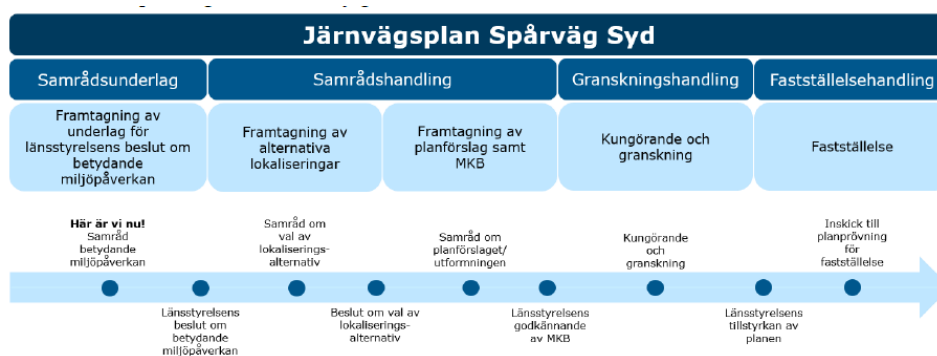
År 2019 undertecknades en överenskommelse avseende förskottering mellan Huddinge kommun, Stockholms stad och Region Stockholm om att tidigarelägga

planeringen och det arbetet pågår nu under åren 2020-2022. Projektet Spårväg syd har tagit ett beslut om att genomförande ska ske med stöd av järnvägsplan enligt lagen om byggande av järnväg och detaljplan.

Huddinge kommun har i avtal med staten och regionen och Stockholms stad inom ramen för Sverigeförhandlingen, ramavtal 6, åtagit sig att verka för spårvägens genomförande samt att göra det möjligt att bygga 18 500 nya bostäder och därigenom bidra till regionens utveckling. Huddinge kommun har även ett åtagande om att bygga nya cykelvägar längs spårvägens sträckning.

Parallellt med järnvägsplanen kommer kommunen behöva ta fram detaljplaner som stämmer överens med järnvägsplanen. Planarbetet kommer att samordnas enligt så kallat samordnat förfarande. Det samordnade förfarandet innebär en förenkling av planarbetet då samrådshandling och miljökonsekvensbeskrivning görs av projekt Spårväg Syd men kan samtidigt under vissa perioder kräva mycket resurser av kommunen för att samordna processerna.

Figur 1. Planläggningsprocessen för projekt Spårväg Syd.

Region Stockholm ansvarar för att driva planeringsprocessen enligt Lag (1995:1649) om byggande av järnväg. Det innebär att:

4 § När en järnväg byggs ska den ges ett sådant läge och utformas så att ändamålet med järnvägen uppnås med minsta intrång och olägenhet utan oskälig kostnad. Hänsyn ska tas till stads- och landskapsbilden och till natur- och kulturvärden.

Innehåll i remiss

Samrådsunderlaget beskriver förutsättningarna för projektet samt var projektet befinner sig i planeringsprocessen. Samrådsunderlaget tar även upp spårvägens målområden och effektmål. Projektets avgränsningar geografiskt, i tid samt miljöaspekter beskrivs. Kortfattat beskrivs även huvudprinciper för lokalisering och utformning samt planeringsförutsättningar. För samrådsunderlaget i sin helhet, se bilaga 2.

Spårväg Syds avgränsning

Samrådsunderlaget beskriver projektets avgränsning vad gäller geografi, tid och miljöaspekter. Det geografiska området i detta samrådsunderlag är samma område som i planeringsstudien när den gick ut på samråd 2014. Samrådet sker således med samma geografiska förutsättningar som i planeringsstudien 2014. Projektet avser med detta samråd att få förnyat beslut av Länsstyrelsen om betydande miljöpåverkan, eftersom det har gått så många år sedan arbetet med den tidigare planeringsstudien och lokalisering inte är fastslagen. Prognosår är år 2050.

Spårväg Syds miljöaspekter

Huvuddelen av samrådsunderlaget utgörs av de miljöförutsättningar och de miljöaspekter som bedöms vara betydande och därav relevanta att utreda vidare i den fortsatta processen. Dessa är:

- Landskapsbild
- Kulturmiljö
- Naturmiljö
- Rekreation och friluftsliv
- Luftkvalitet
- Buller, vibrationer och stomljud
- Vatten
- Hushållning med mark och naturresurser
- Förorenade områden
- Risk och säkerhet
- Ras och skred
- Klimatpåverkan
- Översvämning
- Elektromagnetiska fält

Dessa kommer utredas närmare i fortsatt planeringsprocess främst inom ramen för den strategiska miljöbedömningen som kommer att beskrivas i en miljökonsekvensbeskrivning, MKB. Kommunen kommer att i den fortsatta planprocessen ges möjlighet att yttra sig dels om lokaliseringen, dels om utformningen, se Figur 1.

Region Stockholm bedömer att Spårväg Syd antas medföra betydande miljöpåverkan, eftersom det under arbetet med samrådsunderlaget inte framkommit något som anses förändra Länsstyrelsens tidigare beslut.

Spårväg Syds målområden

De fyra målområden med tillhörande effektmål som tagits fram gemensamt av parterna i projektet beskrivs nedan:

Spårväg syd ska:

1. stärka kollektivtrafikens attraktivitet och konkurrenskraft för tvärgående resor i stråket Flemingsberg – Skärholmen – Älvsjö.
2. understödja långsiktigt hållbar stadsutveckling, inklusive nya bostäder och arbetsplatser, i och mellan de regionala stadskärnorna Flemingsberg och

Kungens Kurva – Skärholmen och det strategiska stadsutvecklingsläget
Älvsjö

3. bidra till öka jämlikhet och förstärkt social inkludering utmed spårvägens sträckning.
4. bidra till ett resurseffektivt transportsystem

Remissinstansens synpunkter

Genom förvaltningsdialog med Miljö- och bygglovsförvaltningen har följande synpunkter mottagits den 4 januari 2022:

Förvaltningen är positiv till anläggande av elektrifierad spårväg då detta kan möjliggöra att fler invånare reser kollektivt inom regionen vilket kan minska klimatpåverkan av resande och transporter. Förvaltningen delar bedömningen att Spårväg Syd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Spårväg Syd är ett omfattande projekt och ligger inom och i anslutning till bebyggda områden samt områden med höga natur- och kulturmiljövärden. Förvaltningen vill särskilt trycka på vikten av att spårvägens lokalisering möjliggör förtätning och omvandling av befintligt bebyggda områden och att exploatering av naturmark undviks så långt det är möjligt.

Förvaltningen instämmer i avgränsningen av miljöaspekterna för betydande miljöpåverkan och kan i detta läge inte se att det saknas några miljöaspekter i underlaget.

Förvaltningen har i detta skede inga detaljerade synpunkter då underlaget är så övergripande men förutsätter att fortsatt planering och slutgiltiga sträckningen överensstämmer i största möjliga mån med planeringsstudien (2016) i de områden som faller under våra nämnders ansvarsområde. Med tanke på att samrådet i detta skede sker på en övergripande nivå vill förvaltningen särskilt trycka på vikten av kommande samråd som skall föregå beslut om val av lokaliseringsalternativ och beslut om planhandlingar och MKB (såsom framgår i Figur 1.

Planläggningsprocessen), eftersom det först i dessa skeden går att yttra sig specifikt om platsspecifik miljöpåverkan.

Förvaltningen vill också påpeka att Huddinge kommun arbetar med att revidera gällande översiktsplan. I samband med detta har fler underlag tagits fram som är viktiga för trafikförvaltningen, Region Stockholm, att använda i det fortsatta arbetet med Spårväg Syd.

Slutligen vill förvaltningen bidra med några specifika medskick inför kommande arbete:

I nuvarande korridor ingår ett flertal kända lågpunkter som redan idag är drabbade av översvämningar. Det är av yttersta vikt att planering och byggnation tar hänsyn till dessa förhållanden samt även tar höjd för ökade risker med hänsyn till klimatpåverkan.

Förvaltningen önskar att minimering av klimatpåverkan från ingående material är en viktig aspekt vid val av konstruktion; tex användande av betong med lägre koldioxidpåverkan samt fossilfritt stål.

Kulturmiljö

Miljö- och bygglovsförvaltningens medskick är vikten av att ställning tas till hur dragning och anläggning påverkar, om de påverkar, de kulturmiljövärden som redan finns uttryckta.

Naturmiljö

När det kommer till intrång i reservatet så får skyddsvärda träd och övrig påverkan på biotoper, växtlighet och djurliv mm. inte påverkas negativt av byggnationen. Prövning enligt reservatsföreskrifterna kommer bli aktuell med motiveringar för dragningen samt eventuella kompensationsåtgärder för att försvara intrånget.

Luftkvalitet

Ur miljösynpunkt är det positivt med en förbättrad luftkvalitet när spårvägen är i drift. Det är under byggskedet som föroreningshalter i luft kommer att öka. Detta behöver projektet beakta i sin planering.

Buller, vibrationer och stomljud

Under byggskedet och senare driftskedet av spårvägen kommer olika bullerriktvärden behöva beaktas. Bullerutredningar/beräkningar behöver utföras för att bedöma störning till närboende och övriga områden i båda skedena. Det går inte att idag säga hur omfattande störning det kommer att bli utan en utförlig utredning/beräkning av bullernivåerna, men det går med säkerhet att säga att en höjning av buller kommer ske. Detsamma gäller om vibrationer med utredningar/beräkningar och skydd för hälsan.

Vatten

Vid sprängning eller vibrationer kan sprickbildning i berg ske, vilket kan leda till förorening av grundvatten. Detta behöver kontinuerligt följas upp under byggnation.

Området ligger inom Tyresåns avrinningsområde där kommunen har rekommenderade värden för dagvattenutsläpp, förutom att följa MKN och dagvattenstrategin.

Vid schaktning kommer länshållningsvatten ansamlas. Detta bör utredas och en plan för rening och borttransport tas fram. Här kan grundvatteninträngning vara ett problem som behöver hanteras.

Förorenade områden

Förutom det som redan står i underlaget så är vägrenar vid vältrafikerade vägar ofta förorenade över åtgärdsgränser för användande av marken. Detta måste utredas.

Risk och säkerhet

Det finns många risker för miljön med ett sådant stort infrastrukturprojekt. Det viktigaste i framtagande av riskbedömningar och handlingsplaner för sådana är utsläpp till mark, vatten och luft generellt. Det kan ske via bland annat brand, urspårning av tåg, kollisioner eller naturkatastrofer.

Översvämning

Inga medskick förutom att dagvattenhantering behöver planeras utefter förväntad nederbörd.

Elektromagnetiska fält

Det finns tvetydiga bevis på att elektromagnetiska fält skulle kunna påverka hälsan negativt, men de myndigheter som ansvarar för hälsofrågor kring elektromagnetiska fält (Folkhälsomyndigheten, Strålsäkerhetsmyndigheten, Boverket, Elsäkerhetsverket, Arbetsmiljöverket) rekommenderar att vid nybyggnation av kraftledningar och transformatorstationer bör placeringen göras på ett avstånd från befintlig eller planerad bebyggelse, så att nivåerna på de elektromagnetiska fälten hålls så låga som möjligt och inte avviker kraftigt från de nivåer som är normala i en omgivning med bostäder, skolor och förskolor. Generella skyddsavstånd bör hållas, men magnetfältberäkning måste inhämtas från ledningsägaren för att kunna ta ställning till avstånden.

Kommunstyrelsens förvaltnings synpunkter

För fullständig redogörelse av kommunstyrelsens förvaltnings synpunkter på remissförslaget hänvisas till förvaltningens förslag till svar på remiss, se *bilaga 1*.

Yttrandet har upprättats i samråd med Miljö- och bygglovsförvaltningen, och Kommunstyrelsens förvaltning ställer sig bakom Miljö- och bygglovsförvaltningens synpunkter.

Projektets avgränsning

Förvaltningen anser att samrådsunderlagets geografiska avgränsning och val av prognosår är väl avvägd. Det geografiska området i samrådet motsvarar samma område som i det tidigare samrådet 2014, då det handlar om ett förnyat beslut. Området omfattar således samtliga utredningsalternativ från planeringsstudien. Sammantaget bedömer förvaltningen att relevanta miljöaspekter har fångats upp i det här skedet av planeringsprocessen.

Projektets arbete med social hållbarhet

Förvaltningen ställer sig bakom de fyra målområden som gemensamt tagits fram i projektet. Förvaltningen vill, i samband med denna remiss, särskilt uppmärksamma målområde 2 och 3 som omfattar stöd till långsiktigt hållbar stadsutveckling samt ökad jämlikhet och förstärkt social inkludering.

Förvaltningen förutsätter att det tas fram en ny separat social konsekvensanalys, SKA eller social konsekvensbeskrivning, SKB som även omfattar barnkonsekvensanalys, BKA med kontinuerlig uppföljning av projektets framtagna mål avseende social hållbarhet.

Lokalisering av korridor möjliggör kommunens bebyggelseutveckling

Förvaltningen kommer aktivt medverka i korridorvalet och vill särskilt trycka på vikten av att spårvägens lokalisering möjliggör förtätning och omvandling av

befintligt bebyggda områden. Förvaltningen anser också att det är viktigt att exploatering av naturmark som inte är utpekad som utvecklingsområde undviks så långt det är möjligt.

Fortsatt planeringsprocess och samverkan mellan parterna

Det aktuella samrådet sker på en övergripande nivå. Förvaltningen vill därför särskilt trycka på vikten av de kommande samråden som skall föregå beslut om val av lokaliseringsalternativ, beslut om planhandlingar och miljökonsekvensbeskrivning. Det är i dessa senare skeden som det går att yttra sig i detalj om platsspecifik miljöpåverkan.

Förvaltningen anser att det är viktigt att fortsatt planeringsarbete sker i god samverkan med berörda kommuner. Förvaltningen vill lyfta fram vikten av att projektet också integreras väl i nuvarande och planerad bebyggelse och infrastruktur.

Förvaltningen förutsätter vidare att vägledning från kommunens experter och ansvariga kring specifika miljöfrågor beaktas i det fortsatta arbetet.

Förvaltningen ser också att planläggningsbeskrivningen är tillgänglig samt uppdateras i takt med att tidplan och processer klarläggs.

Förvaltningen förutsätter att samtliga parter ömsesidigt delar digitalt material och genomför en gemensam planering av kommande samråd. Förvaltningen kommer att avsätta resurser för detta inom ramen för den fortsatta samverkan.

Projektet ska i tillämpliga delar följa kommunens planer, handböcker och styrdokument.

Nedsänkningen av väg 226 betydelse för Spårväg syd

Förvaltningen anser att det vore idealt att en vägplan för nedsänkning av väg 226 kan samordnas med järnvägsplanen för spårvägen. Förvaltningen förväntar sig att regionen verkar för att objekt väg 226, Flemingsberg (nedsänkning av väg) lyfts in i Länsplan 2022 - 2033. Ifall detta inte är möjligt finns risker för att genomförandet av Spårväg Syd försvåras, försenas och fördröjas. Utan nedsänkning når inte spårvägen den tänkta bytespunkten på Regulatorbron. Huddinge kommun har i samband med remiss för Länsplan 2022-2033 yttrat sig över objekt väg 226, Flemingsberg (nedsänkning av väg), Dnr KS-2021/3077.109.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Svaret på remissen innebär inte några ekonomiska eller juridiska konsekvenser.

I fortsatt planering och genomförande av spårvägen kan kommunen behöva ta ett större ekonomiskt ansvar kopplade till hållbarhetsspecifika aspekter.

Konsekvenser för hållbarhet

Spårväg syd har bedömts ha stor sammanhållande och sammankopplande effekt både fysiskt och socialt. Spårvägen har möjlighet att överbrygga fysiska barriärer som har stor inverkan på den sociala hållbarheten genom ökad tillgänglighet och nya resmöjligheter.

Miljömässig hållbarhet för projekt Spårväg Syd lyfts i andra delar av tjänsteutlåtandet. Samrådsunderlaget leder troligen till ett förnyat beslut av Länsstyrelsen att projektet innebär betydande miljöpåverkan.

Konsekvenser för barn och unga

Ett tydligt och välutbyggt kollektivtrafiksystem ökar tillgängligheten och gynnar alla invånare i regionen, inte minst barn och unga då de ofta är hänvisade till kollektivtrafik för sina resor. En välfungerande kollektivtrafik är också positiv för den sociala hållbarheten genom att det är ett inkluderande trafikslag och ökar möjligheterna för möten mellan människor, lokalt och från olika delar av regionen. Ett förnyat beslut av Länsstyrelsen att projektet innebär betydande miljöpåverkan innebär inte några konsekvenser för barn och unga.

Camilla Broo
Kommundirektör

Heléne Hill
Samhällsbyggnadsdirektör

Bilagor

Bilaga 1. Yttrande kommunstyrelsens förvaltning

Bilaga 2. Spårväg Syd, samrådsunderlag betydande miljöpåverkan

Beslutet ska skickas till

Miljö- och bygglovsförvaltningen